

Remiss av promemorian Tillfälliga åtgärder för att underlätta bränslebyte för fjärrvärmeanläggningar

Ärendet

Miljödepartementets promemoria *Tillfälliga åtgärder för att underlätta bränslebyte för fjärrvärmeanläggningar* har remitterats till Lunds kommun för yttrande. Kommunstyrelsen har översänt promemorian till miljönämnden för direktbesvarande. Svar ska lämnas till Regeringskansliet, Miljödepartementet senast 2022-10-28.

Promemorian

Bakgrunden till de föreslagna ändringarna är en förhöjd risk för störningar i energiförsörjningen till följd av minskade gasleveranser till Europa. Det finns därför ett behov av att skapa bättre beredskap för att kunna hantera en eventuell gasbrist under vinterhalvåret 2022/2023.

I promemorian föreslås tillfälliga ändringar i miljöprövningsförordningen (2013:251) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Syftet med förslagen är att möjliggöra ett snabbare byte av bränsle i befintliga anläggningar för produktion av fjärrvärme, eller fjärrvärme och el, som i dag drivs med gas, om det finns en överhängande risk för brist på gas.

Förslagen innebär att tillfälliga ändringar av en verksamhet för produktion av fjärrvärme eller fjärrvärme och el ska kunna genomföras utan att föregås av en tillståndsprövning. Verksamhetsutövaren ska ha möjlighet att anmäla ändringarna till tillsynsmyndigheten, i stället för att ansöka om tillstånd.

Verksamhetsändringen föreslås undantas från kravet på en specifik miljöbedömning, men anmälan ska ändå innehålla tillräckligt underlag för att tillsynsmyndigheten ska kunna bedöma om ändringen ska godtas, förbjudas eller förenas med skyddsåtgärder eller försiktighetsmått. Anmälan behöver också innehålla tillräckligt med uppgifter för att bedöma att verksamheten omfattas av det

2022-09-28

Diarienummer

MN 2022/0062

tillfälliga regelverket och att ändringsbehovet har föranletts av en risk för brist på gas.

För att prövningen ska kunna ersätta en prövning om ändringstillstånd och leva upp till de krav EU-rätten ställer på verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet, föreslås nya bestämmelser i 25 h och 27 c §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Genom de föreslagna ändringarna ställs tydliga krav på anmälningsrespektive beslutets innehåll, vilka till stor del sammanfaller med kraven som gäller i en tillståndsprövning. Det införs även ett krav på att anmälningsärenden ska behandlas skyndsamt.

Förslaget innebär alltså inte att det görs undantag från materiella krav enligt industriutsläppsdirektivet. I stället innebär förslaget ett undantag från miljöbalkens krav på tillståndsprövning till förmån för ett anmälningsförfarande. Tillsynsmyndigheten får förelägga verksamheten om nödvändiga skyddsåtgärder och försiktighetsmått, vilka träder före de tillståndsvillkor som reglerar samma fråga.

Ändringarna ska enligt förslaget införas för att ge verksamhetsutövarna en möjlighet att ställa om sin verksamhet inför vintern 2022/23. De föreslås träda i kraft den 31 december 2022 och upphöra att gälla den 1 oktober 2023. Utgångspunkten i förslaget är att en återgång till den ordinarie prövningen bör ske så snart det är möjligt, och även om det finns en överhängande risk för brist på gas under en längre period. Om en ansökan om tillstånd för bränslebyte lämnats in till tillståndsmyndigheten före den 1 oktober 2023 föreslås verksamheten med bränslebytet få fortsätta fram till dess att ansökan om tillstånd slutligt prövats.

Miljönämndens synpunkter

Miljönämnden vill framföra följande synpunkter på förslaget.

Miljönämnden instämmer i att det till följd av omvärldsläget finns ett behov av beredskap för att hantera bristande gasleveranser. Nämnden är också medveten om att föreslagna processuella förändringar på förordningsnivå är ett förhållandevis enkelt sätt att uppnå syftet med en snabbare prövningsprocess.

I många fall har kommunerna övertagit tillsynen av de verksamheter som omfattas av förslaget och i de fall kommer det att vara kommunen, inte länsstyrelsen, som ska hantera anmälan. Miljönämnden ifrågasätter om det är en lämplig ordning att ansvaret för prövningen på det sätt som föreslås läggs över på kommunerna. Det rör sig om förhållandevis komplexa frågeställningar som på flera sätt motsvarar de krav på underlag och prövning som ställs vid en tillståndsprövning. Då kommunerna är ovana vid denna typ av

2022-09-28

Diarienummer

MN 2022/0062

prövning ställer det krav på kunskapsinhämtning vilket innebär ett merarbete i jämförelse med om prövningen hanterats hos länsstyrelsen. Därtill ska anmälan prövas skyndsamt, vilket ytterligare försvårar kommunens prövning.

Miljönämnden förespråkar därför en ordning enligt vilken det är länsstyrelsen som prövar anmälan om tillfälligt bränslebyte, även i de fall då tillsynen i övrigt överlåtits på kommunen. Enligt miljönämndens bedömning hindrar 26 kap. 3 § miljöbalken inte en sådan fördelning av tillsynsansvaret. En tillfällig ändring av bestämmelserna i 1 kap. 18–19 §§ och eventuellt 1 kap. 21 § miljötillsynsförordningen skulle dock krävas för att möjliggöra att länsstyrelsen tillfälligt förbehåller sig viss typ av tillsyn av ett tillsynsobjekt.

Björn Berséus
Miljödirektör

Josefin Gooch
Miljöjurist

Remissvaret skickas till

Regeringskansliet, Miljödepartementet
Kommunkontoret